Vlaams Parlement

stuk **19-A** (2011-2012) – Nr. 3-**J**
ingediend op 3 mei 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
uitgebracht door de dames Marijke Dillen en Mia De Vits
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

verzendcode: BEG

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Tom Dehaene.

Vaste leden:

de heer Tom Dehaene, de dames Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
mevrouw Marijke Dillen, de heren Felix Strackx, Erik Tack;
de heer Peter Gysbrechts, mevrouw Vera Van der Borght;
de dames Mia De Vits, Else De Wachter;
de dames Lies Jans, Helga Stevens;
mevrouw Ulla Werbrouck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Griet Coppé, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
de dames Gerda Van Steenberge, Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de dames Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Goedele Vermeiren;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

19-A (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2: Amendementen
– Nr. 3-A: Verslag namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
– Nr. 3-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
– Nr. 3-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
– Nr. 3-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
– Nr. 3-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
– Nr. 3-F: Verslag namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
– Nr. 3-G: Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
– Nr. 3-H: Verslag namens de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen
– Nr. 3-I: Verslag namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken

12 (2009) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

12 (2011-2012) – Nr. 1: Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
– Nr. 2: Verslag

17 (2011-2012) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma

18-A (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

20-A (2011-2012) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

I. Deel Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – bevoegdheid van de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 4

1. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin..... 4

1.1. Indexering..... 4

1.2. Een besparing van twee miljoen euro op de facultatieve subsidies..... 5

1.3. Vernieuwd sociaal beleid..... 6

2. Bespreking..... 6

3. Stemming 7

II. Deel Armoedebestrijding – bevoegdheden van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding..... 7

1. Toelichting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding 7

2. Bespreking..... 8

3. Stemming 8

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besprak het ontwerp van decreet houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 op dinsdag 17 en dinsdag 24 april 2012.

Dit ontwerp van decreet werd besproken in samenhang met de hoofdstukken 4 en 7 van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2011-12, nr. 1555/1).

I. DEEL WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN – BEVOEGDHEID VAN DE HEER JO VANDEURZEN, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

1. Toelichting door de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de Vlaamse Regering bij deze eerste budgetcontrole een akkoord heeft bereikt over een totale besparing in 2012 van 545 miljoen euro. De Vlaamse samenleving wordt immers geconfronteerd met de moeilijke economische en budgettaire situatie die voortvloeit uit meerdere factoren, zoals een beperktere groei en een internationale monetaire crisis, en die leidt tot noodzakelijke besparingen en hervormingen in alle geledingen. Deze situatie heeft ook een weerslag op de begroting en het beleid voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. En wel in twee richtingen.

Enerzijds mag ook van dit beleidsdomein verwacht worden dat grondig nagedacht wordt over de besteding van de schaarser wordende middelen en dat een efficiënt en effectief beleid de krijtlijnen trekt voor de aanwending van de middelen. Anderzijds is het ook de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering om door de middelen die ze ter beschikking stelt aan dit beleidsdomein aan te tonen dat ze oog heeft voor de onvermijdelijke trends in onze samenleving zoals de vergrijzing, voor de noden van de groeiende groep sociaal en economisch zwakkeren in onze maatschappij zoals de personen met een handicap en de mensen die in armoede leven, en dat ze bereid is hieraan een blijvend antwoord te bieden.

Het is belangrijk dat de Vlaamse Regering opnieuw het duidelijke signaal geeft dat ze wil investeren in zorg en sociale cohesie. Investeren in zorg doet iedereen samen.

Aangezien deze budgetcontrole enkel in het teken staat van de vermelde besparingsmaatregelen, en deze voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin tot drie deelaspecten kan herleid worden, geeft de minister geen presentatie per programma of begrotingsartikel. Hij geeft een toelichting bij deze drie domeinen en verduidelijkt op welke begrotingsposten dit een effect heeft.

1.1. Indexering

In eerste instantie schrijft Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zich mede in in de generiek opgelegde besparing op de index op de werkingsmiddelen. Er wordt geen index op werking toegekend in 2012. Dat betekent voor het beleidsdomein een besparing van 4,454 miljoen euro.

Deze besparing wordt teruggevonden op tal van begrotingsposten. Opgedeeld per grote rubriek betekent dit een besparing van 165.000 euro op de bestaansmiddelen, 69.000 euro in het algemeen welzijnsbeleid, 257.000 euro in het Agentschap Zorg en Gezondheid, 1.496.000 euro bij Kind en Gezin en 2.467.000 euro in het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Daarvoor is ook opnieuw een bepaling in het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012 vereist. De bepaling stelt dat de besparing op de index voor die systemen die het spilindexsysteem volgen, de sprong van januari 2012 betreft, en dat voor alle andere gevolgde indexsystemen gewoon de index 2012 niet wordt toegekend.

De uitzonderingen op deze besparingsmaatregel die in voorgaande jaren reeds bestonden, worden doorgetrokken. Het betreft die situaties waarin het gaat om tegemoetkomingen aan individuele personen, en niet aan voorzieningen. Een extra uitzondering wordt toegevoegd, met name de individuele materiële bijstand. Voor het jaar 2012 zijn in januari reeds de refertebudgetten bepaald, rekening houdend met een index in 2012. Tevens, net zoals bij de hoger vermelde uitzonderingen, gaat het hier om tegemoetkomingen aan individuele personen en niet aan voorzieningen.

Tot slot werden inzake indexering de loonkredieten die niet het systeem van de spilindex volgen, aangepast aan de recentere parameter. Sommige basisallocaties – binnen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin eerder beperkt – kennen een kleine toename als gevolg van een stijging van die index van 2 percent naar 2,7 percent. Voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin gaat het om een budget van in totaal 237.000 euro.

1.2. Een besparing van twee miljoen euro op de facultatieve subsidies

De minister beoogt een evaluatie van de lopende projecten met een afbouw van onvoldoende effectieve projecten.

Binnen het Agentschap Zorg en Gezondheid is een dergelijk proces reeds bezig. Er wordt gewerkt met een oproepsysteem. Elk jaar worden de projecten geëvalueerd. De voldoende effectieve projecten worden zoveel mogelijk structureel verankerd en de onvoldoende effectieve projecten worden afgebouwd. Zo werd de zorg voor nabestaanden van zelfdoding opgenomen in het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie omdat deze nabestaanden zelf ook een verhoogd risico lopen op overlijden door zelfdoding. Werkgroep Verder werd voor het verlenen van deze zorg al lang met facultatieve subsidies gefinancierd. Werkgroep Verder kreeg eveneens de opdracht de invoering, aanpassing en opvolging van de mediarichtlijnen voor de berichtgeving over zelfdoding te bewaken. Een duurzame verankering van deze zorg, die positief werd geëvalueerd, past in een continu suïcidepreventiebeleid, vandaar dat een oproep werd gelanceerd. In reactie op de oproep voor een organisatie met terreinwerking voor de zorg voor nabestaanden van zelfdoding, stelde Werkgroep Verder zich alvast kandidaat.

Anderzijds werd bijvoorbeeld het project preventiebonus voor huisartsen gestopt omdat de vooropgestelde doelstelling onvoldoende gehaald werd. De preventiebonus is een extra bedrag wanneer de vrouwen uit de doelgroep van 50-69-jarigen meer participeren aan de borstkankeropsporing in vergelijking met een controleregio (Noorderkempen).

In 2012 voert de minister een besparing door van 500.000 euro.

Binnen de sector van de bijzondere jeugdbijstand kreeg de projectwerking de voorbij jaren een enorme boost, door maatschappelijke evoluties en veranderende problematieken.

Na een sterke toename van het aantal projecten (in 2008 waren er meer dan 80) is de laatste jaren een beweging ingezet om de projecten te evalueren en na te gaan waar deze verder gepositioneerd kunnen worden. Het leidde tot een sterke reductie van het aantal projecten. Diverse projecten kregen een reguliere status (negen projecten Crisishulp aan Huis, dertien projecten herstelgerichte en constructieve afhandeling, elf projecten gestructureerde kortdurende residentiële begeleiding, zeven projecten gestructureerde intensieve trajectbegeleiding en vijf projecten intensieve contextbegeleiding.

Andere projecten werden stopgezet (bijvoorbeeld tien projecten ouderstage en het project Exit).

De voorbije vier jaar werden 45 projecten geregulariseerd en 28 projecten stopgezet. Uiteindelijk blijven 43 projecten over die in 2012 worden gecontinueerd.

Begin 2012 is het overleg afgerond met de sector over twee verschillende thema's over de projectwerking. De verankeringsmogelijkheden van de overblijvende, langer lopende projecten en het uittekenen van een duidelijke procedure die de contouren en de voorwaarden voor projectwerking vastlegt. Hier is een budgettaire besparing mogelijk van 200.000 euro.

Een gelijksoortige rationalisatie binnen Kind en Gezin levert voor 2012 189.000 euro op.

De middelen van de Nationale Loterij zijn deels ook projecten en kunnen herbekeken worden. De minister blokkeert in 2012 567.000 euro in het Agentschap Zorg en Gezondheid, in Welzijn en Samenleving, en in het Fonds Jongerenwelzijn.

Tot slot wordt op het budget voor een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid in 2012 binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap een bedrag van 544.000 euro bespaard.

1.3. Vernieuwd sociaal beleid

Afsluitend wordt een operatie doorgevoerd in het vernieuwd sociaal beleid. Door een latere inwerkingtreding van de maatregelen binnen het vernieuwd sociaal beleid wordt een besparing van dertig miljoen euro gerealiseerd. Dat bedrag bestaat uit tien miljoen euro voor de schooltoelage, binnen het beleidsdomein Onderwijs, en twintig miljoen euro voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin: 14,5 miljoen euro voor de kindpremie, vier miljoen euro voor de maximumfactuur, en 1,5 miljoen euro voor de verhoogde tenlasteneming voor de meest zorgbehoevende personen in de zorgverzekering.

Deze maatregelen hebben een effect op de dotatie aan het Vlaams Zorgfonds. Basisallocatie 46.00 (GB0 GD006 4100 GB0/1GD-D-2-Z/WT) vermindert met 1,5 miljoen euro. De dotatie aan het Vlaams Zorgfonds, basisallocatie 46.00 (GB0 GD007 4100 (GB0/1GD-D-2-Z/WT) komt op nul te staan en vermindert dus met 18,5 miljoen euro.

2. Bespreking

Mevrouw *Vera Van der Borght* vraagt of de besparing op de facultatieve subsidies betekent dat de overheid een aantal engagementen niet zal nakomen.

Minister *Jo Vandeurzen* ontkent dat. Enerzijds zal een aantal projecten niet worden opgestart en anderzijds zal een aantal projecten die negatief worden geëvalueerd, niet worden voortgezet. De evaluatie zal plaatsvinden op het afgesproken ogenblik en wordt niet vervroegd vanwege de begrotingscontrole.

Mevrouw *Vera Van der Borght* veronderstelt dat reeds afspraken zijn gemaakt met de initiatiefnemers achter nieuwe projecten, die toch niet zullen worden opgestart. Ze roept de minister op daarover te communiceren met de initiatiefnemers.

Minister *Jo Vandeurzen* is niet van plan om terug te komen op toezeggingen. Een aantal oproepen zal niet worden georganiseerd. De werkgroepen die projecten ingediend in het kader van een lopende oproep rangschikken, zullen met andere budgettaire grenzen moeten werken waardoor wellicht minder projecten zullen worden opgestart.

Mevrouw *Vera Van der Borght* vraagt een overzicht van alle projecten die werden verankerd in de reguliere werking. Ze wil voorts vernemen welk budget daartegenover staat.

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat de beleidsraad daarover een uitvoerig verslag aan het opstellen is.

Mevrouw *Mia De Vits* is tevreden dat het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin aan grote besparingen ontsnapt. De middelen voor de uitbreiding van de kinderopvang zullen het mogelijk maken om het decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters (*Parl. St.* Vl. Parl. 2011-12, nr. 1395/7) progressief uit te voeren.

De maximumfactuur in de thuiszorg en de kindpremie zullen later in werking treden. De spreekster benadrukt dat uitstel geen afstel is. Uit de toelichting van de minister leidt het lid af dat de financiering van langlopende projecten niet plots zal worden stopgezet. Projecten zullen enkel worden stopgezet na een negatieve evaluatie.

Mevrouw *Lies Jans* staat achter de beslissing om een aantal maatregelen in het kader van het vernieuwd sociaal beleid uit te stellen om de begroting in evenwicht te houden. Maatregelen als de kindpremie en de maximumfactuur in de thuiszorg worden in 2013 verder ingevoerd.

3. Stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2012 (zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, *Parl. St.* Vl. Parl. 2011-12 nr. 19-A/4) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen tegen 1.

II. DEEL ARMOEDEBESTRIJDING – BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW INGRID LIETEN, VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

1. Toelichting door mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding

De Vlaamse Regering stond bij het begin van het jaar 2012 voor een zware opdracht. Door de terugval van de economische groei zijn de ontvangsten fors gedaald. Dringende maatregelen waren daarom noodzakelijk. De Vlaamse Regering heeft niet gewacht op de klassieke begrotingscontrole, maar heeft versneld een aantal besparingsmaatregelen genomen om de begroting opnieuw in evenwicht te krijgen. Net zoals in 2009 werd van iedereen een inspanning gevraagd.

Daarom werd in het kader van de eerste begrotingscontrole 2012 naast een aantal punctuele besparingen, beslist om de index op alle niet-loonkredieten, die toegekend was bij de begrotingsopmaak 2012, te bevriezen. Concreet betekent dit dat het toegekende bedrag bij de begrotingsopmaak 2012 opnieuw verminderd wordt met het bedrag van de index, of althans het deel van de index dat betrekking heeft op het niet-loongedeelte van de kredieten. Het betreft een lineaire maatregel die toegepast wordt voor heel de Vlaamse overheid.

Voor wat armoedebestrijding betreft, is deze maatregel toegepast op (begrotingsartikel GB0/1GC-13-2H/VVT) basisallocatie GCO35. Hier wordt het budget voor de uitvoering van het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestendiging van het armoedebeleid met 2000 euro verminderd van 87.000 euro naar 85.000 euro.

2. Bespreking

Mevrouw *Marijke Dillen* stelt vast dat Vlaanderen er niet in slaagt de armoede terug te dringen. Vrijwel wekelijks worden nieuwe cijfers gepubliceerd die wijzen op een toename van de armoede in het algemeen en de kinderarmoede in het bijzonder. De spreekster roept minister Lieten op er bij de andere Vlaamse ministers op aan te dringen meer initiatieven te nemen.

Minister *Ingrid Lieten* verwijst naar het recentste Voortgangsrapport bij het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2010-2014 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2009-10, nr. 637/1) dat zal worden ingediend in het Vlaams Parlement.

3. Stemming

De aan de commissie toegewezen artikelen en het gedeelte van de begrotingstabel van de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2012 (zie opsplitsing als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, *Parl. St.* Vl. Parl. 2011-12 nr. 19-A/4) worden bij indicatieve stemming aangenomen met 6 stemmen tegen 2.

Tom DEHAENE,
voorzitter

Marijke DILLEN
Mia DE VITS,
verslaggevers